

ศักยภาพในการแข่งขัน ของไอทีไทย

เมื่อเร็วๆ นี้ อีโคโนมิสต์ อินเทลลิเจนซ์ ยูนิท หรือ **EIU** (Economist Intelligence Unit-EIU) เผยแพร่ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านไอทีประจำปีที่ออกมา ที่ปรากฏว่า อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ (ไอที) ของไทยเรา มีความสามารถในการแข่งขันเป็นอันดับที่ 49 ของโลกจากทั้งหมด 66 ประเทศ

ถ้าถามว่าผมรู้สึกอย่างไรกับตัวเลขที่ว่านี้ บอกตรงๆ ว่าเฉยๆ ครับ ผมไม่รู้สึกว่ามันสำคัญมากไปกว่าการเป็นเครื่องมือในการปกป้องไม่ให้เราได้คิดว่าเป็นเรื่องดีเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ดังที่นำเสนอมากกว่าน่าจะเป็นเรื่องที่ว่า เพราะอะไร เราถึงมาอยู่ตรงนี้ เพื่อที่จะถามคำถามต่อไปว่า ทำอย่างไรเราถึงจะพัฒนาให้ดีขึ้นจากตรงนี้ได้

การศึกษาวิจัยเพื่อจัดอันดับของอีไอยูทำมาเป็นที่สามติดต่อกันแล้ว โดยใช้เกณฑ์ที่สำคัญ 6 ประการของการแข่งขันในอุตสาหกรรมไอที มาเป็นเครื่องวัดคือ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ โครงสร้างพื้นฐานไอที ทรัพยากรบุคคล สภาพแวดล้อมทางกฎหมาย สภาพแวดล้อมทางการวิจัยและพัฒนา และการสนับสนุนอุตสาหกรรมไอที

อีไอยูให้คะแนนด้านต่างๆ ของไอทีไทยไว้ดังนี้ครับ คุณภาพของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในภาพรวมของไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ 30 ของโลก ลดลงเล็กน้อยจากอันดับที่ 28 เมื่อปีที่แล้ว

ในด้านโครงสร้างพื้นฐานไอทีไทยอยู่ในอันดับที่ 50 ของโลก ขยับลงเล็กน้อยจากอันดับที่ 49

ประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ 43 ของโลก ในด้านทรัพยากรบุคคลไอที ไทยอยู่ในอันดับที่ 43 ปรับขึ้นจากอันดับที่ 46

สำหรับด้านสภาพแวดล้อมการวิจัยและพัฒนา ไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 58 ของโลก ขยับขึ้นเล็กน้อยจากอันดับที่ 59 ในปีที่แล้ว

ในด้านสภาพแวดล้อมทางกฎหมาย ไทยอยู่ในอันดับที่ 57 ขยับลงจากอันดับที่ 56 เมื่อปีที่แล้วเพียงเล็กน้อย

และในด้านการสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมไอทีไทยอยู่ในอันดับที่ 29 ครับ

ในทรรศนะส่วนตัวของผม ถ้าดูเพียงเท่านั้น เราแทบไม่ได้ขยับไปไหนอะครับจากปีที่ผ่านมา จะตกลงมาในบางด้านก็ไม่ได้มากมายขนาดเลวใจ แต่อันดับรวมของไทยกลับตกลงมาจากอันดับที่ 42 เมื่อปีที่แล้วมาอยู่ที่อันดับ 49 จาก 66 อันดับทั่วโลกอย่างที่ว่า สะท้อนให้เห็นความเป็นจริงทางด้านไอทีที่แข่งขันกันสูงมาก

การอ้าอยู่กับที่ในอุตสาหกรรมไอที เท่าเทียมกับการถอยหลังครับ!

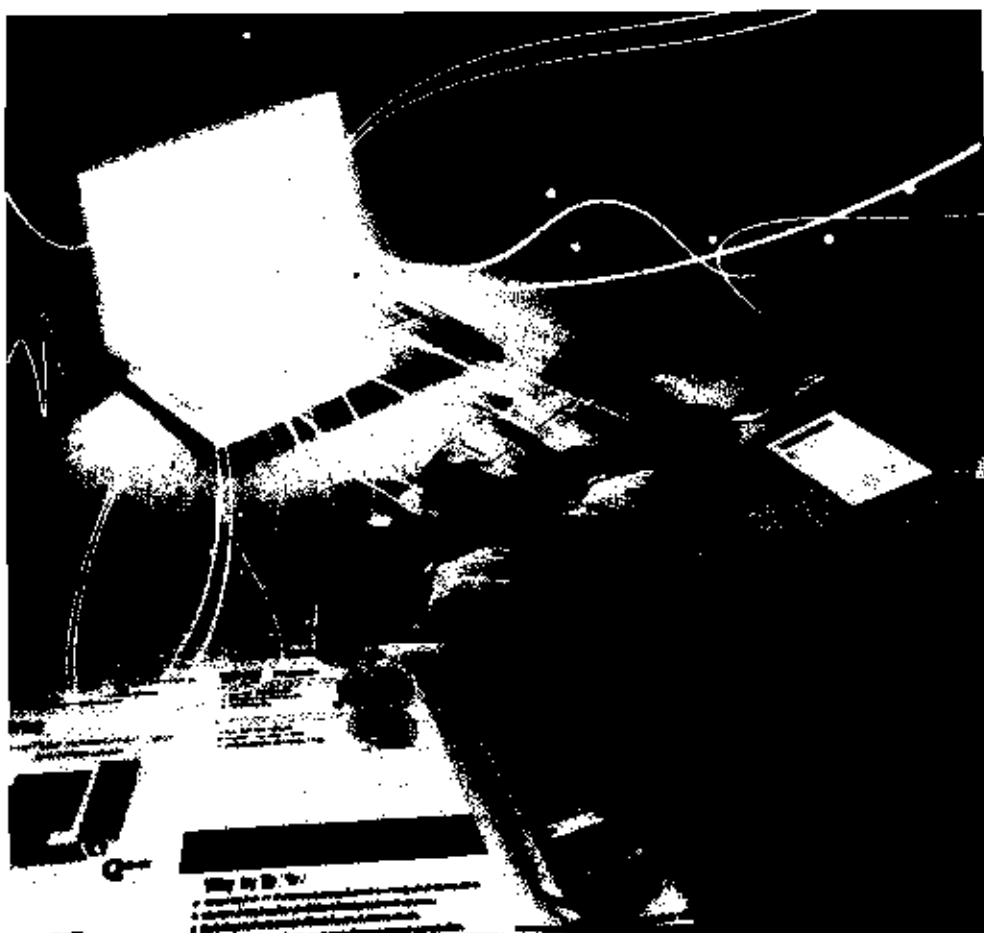
แต่ถ้าลองไปดูในรายละเอียดกัน อีไอยูบอกไว้อย่างชัดเจนว่า อันดับรวมของไทยลดลงเพราะสาเหตุใหญ่ 2 อย่าง คือการที่ทั้งอันดับในด้านนโยบายลงทุนต่างประเทศ และด้านการเป็นเจ้าของทรัพย์สินลิขสิทธิ์ อันดับนโยบายลงทุนต่างประเทศของประเทศช่วงมาอยู่ในอันดับที่ 35 จากอันดับที่ 29 ในปีที่แล้ว และแพทเทิการเป็นเจ้าของของคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (พีซี) จะเพิ่มมากขึ้นกลับลดลงมา 5 อันดับจากอันดับที่ 47 เมื่อปีที่แล้วเป็นอันดับที่ 52 ในปีนี้ตามลำดับ

ในภูมิภาคเอเชีย ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 11 ตามหลังอินเดีย (อันดับที่ 44 ของโลก) และนำหน้าฟิลิปปินส์ (อันดับที่ 51) และเวียดนาม (อันดับที่ 56) แต่ถ้าวัดภาคพื้นแปซิฟิก

เข้าไปด้วย อีไอยูให้ข้อมูลไว้ว่า มี 5 ประเทศที่อยู่ใน 20 อันดับแรกของประเทศที่มีภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมไอทีสูงที่สุดของโลกคือ **ออสเตรเลีย สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ไต้หวัน และเกาหลีใต้**

ยังมีผลการศึกษารายอื่นอีกหลายอย่างที่นำเสนอครับ อย่างเช่น อีไอยูย้ำว่า การสร้างความร่วมมือกันระหว่างรัฐบาล มหาวิทยาลัย และบริษัทไอทีในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อพัฒนาคุณภาพการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยี และเพื่อเพิ่มจำนวนบุคลากรด้านไอทีที่มีศักยภาพ แม้การผลิตบุคลากรด้านไอทีของเอเชียมีเป็นจำนวนมากอยู่ในเวลานี้ แต่ยังคงตามหลังอเมริกาเหนือและยุโรปในด้านการให้การศึกษาด้านเทคโนโลยีได้อย่าง "รอบด้าน" ถ้าหากการฝึกอบรมด้านไอทีจะเน้นการเพิ่มความรู้ด้านธุรกิจ และทักษะทางด้านภาษาให้มากขึ้น ก็จะได้ประโยชน์อย่างมาก

เรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างจริงจังยังคงสำคัญต่อการแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมไอที ในตลาดที่พัฒนาแล้วส่วนใหญ่จะมีระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เข้มแข็ง ในขณะที่ในประเทศไทยกำลังเจริญเติบโต เช่น ไทยยังพัฒนาเรื่องการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาไปอย่างช้าๆ แต่ที่มีความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องของฉบับร่างกฎหมาย และเพราะนวัตกรรมใหม่ๆ ทั่วโลก

สำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเทียบกับความสำคัญของ
แรงงานราคาถูก ในโรงงานไอทีของจีนและอินเดีย จึงมี
ความคาดการณ์ว่า การบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สิน
ทางปัญญาในจีนกับอินเดียก็จะขึ้นด้วยเช่นกัน

ไออียูตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ประเทศที่มีบรอดแบนด์
แพร่หลายจะได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับสูงทั้งในหมวด
โครงสร้างพื้นฐานไอที รวมถึงการจัดอันดับโดยรวม
ด้วย ออสเตรเลียที่ได้รับการจัดให้อยู่ใน 10 อันดับแรก

นับเป็นหนึ่งในประเทศที่มีความก้าวหน้าในเรื่องการ
พัฒนาบรอดแบนด์ได้อย่างโดดเด่นมากที่สุดในโลกครับ
อีอีอาร์ก้าวไปถึงบรอดแบนด์และอัตราการใช้เครื่อง
พีซีในครอบครองเพื่อใช้อินเทอร์เน็ตน้อยให้ประเทศ
เกิดใหม่ซึ่งรวมถึงไทยเรา ส่งผลให้ภาคไอทีต้องตกเป็น
รองเมื่อเทียบกับตลาดที่มีการพัฒนาดำเนินไปมากแล้ว
อัตราการใช้พีซี (แบบตั้งโต๊ะ และแล็ปท็อป)
อยู่ระหว่าง 60% และ 85% ของประชากร แต่อัตราใน
ตลาดเกิดใหม่หลายๆ แห่งที่ภาคไอทีเจริญเติบโตอย่าง
รวดเร็ว เช่น จีน อินเดีย และเวียดนาม กลับยังคงต่ำกว่า
20%

สิงคโปร์อยู่ในอันดับที่สามในหมวดคุณภาพแวดล้อม
ทางนวัตกรรม เป็นผลมาจากการทำงานด้านวิจัยและ
พัฒนา (อาร์แอนด์ดี) ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างมาก
จากรัฐบาล และปริมาณการจดสิทธิบัตรตั้งประดิษฐ์ของ
บริษัทไอทีภายในประเทศ ส่วนบริษัทของไต้หวัน เกาหลี
ใต้ และญี่ปุ่น ก็ยังคงอยู่ในกลุ่มที่เป็นเจ้าของสิทธิบัตรสิ่ง
ประดิษฐ์ด้านไอทีมากที่สุดในเอเชีย

ไออียูสรุปเอาไว้ว่า ภาคไอทีจะแข็งแกร่งได้ จะต้อง
พัฒนาวิจัย 6 ประการไปพร้อมๆ กันคือ การจัดหา
บุคลากรที่มีทักษะได้มากพอ การมีวัฒนธรรมที่ส่งเสริม
นวัตกรรม การโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีระดับโลก
ระบบกฎหมายที่คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาได้
อย่างจริงจัง เศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ เปิดกว้างและแข่งขัน
ได้

สุดท้ายคือการเมืองผู้นำรัฐบาลที่สร้างสมดุลระหว่าง
ส่งเสริมเทคโนโลยีกับการปกป้องให้เป็นไปตามพหุประสงค์
ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมครับ

ไพรัตน์ พงศ์พานิชย์

pairat@matichon.co.th